

Demus in iusticia tua exultabunt:
qui exuentes infirmitates suas tim-
trantes potestas domini memorabunt
iusticie tue solius: ut eam tunc teneant
sine labore quam modo seque laborant.

**Contra pessimum viciū ingrati-
tutis.**

O Agna est super nos dilectissi-
mi magna valde misericor-
dia dei nostri: quod tam ineffa-
bili spiritus sui virtute: tam inestimabili
bono gratie sue eripuit. a vana nostra
querelatione huius seculi: in qua eram
aliqui tamquam sine deo. aut certe quod
execrabilis est etiam contra deum non
ignorantiam habentes contempit. **Cu-**
lus vite aut potius mortis. anima enim
quod peccaverit ipsa moriebatur: utinam
frequenter in oculis cordis nostri te
traverse imago: quamavidelicet ce-
citudo. quam perueritas illa fuerit.
ut sedula meditatio penitentes mi-
serie pondus. et si non tam perfecte sic
est: aliquatenus tamen estimare possumus
liberatricis misericordie quantitatem. **Nam**
vero si quis ex vobis diligenter confide-
rare non negligat. non modo vni erutus
sibi sit constitutus: non solum quod euase-
rit. sed quod accepit. non tantum vni reuo-
catus sit. sed etiam quod vocatus: inueniet
sine dubio cumulum huius misericordie
omnis mensure poris excedere quanti-
tatem. **Neque** enim fecit taliter omni nato
ut non solum iudicia sed et consilia sua
manifestaret eis: sed omnino magnifi-
cavit faciem nobiscum: non solum in suos
assumens sed eligens in amicos. **Neque**
enim nos eligimus eum. sed ipse elegit
nos. et posuit nos ut eamus et fructum
afferamus: fructum inquam non solum
non pemptorium. quod ad iudicium pertinet
notum sit etiam servis: sed nec pariturum
quidem quod de consilio est et reuelatur

amicis. **In** his siquidem positi sumus.
ut non peccato seruiamus. ipse enim
est pemptorius labor: nec seculo quod
quemadmodum hi quod videmus subdi-
tos curis terrenis et si non culpis. cor-
poralibus officiis et si non flagitiis im-
plicatos et in ea quod pertinet huius mundi
figura per sua suorumque prout sustenta-
tione laborantes: quorum utique labor et si
non ad donatorem mune tamen pertinet
ad salutem: ita ut et si obseruauerint fun-
damentum. detrimentum tamen patiatur.
periculis que superedificauerant: ipsi
vero salui sint. sic tamen quasi per ignem.
Pro bis autem quid dicitur. **Non** consilium datur
amicis. **Opamini** non cibum qui perit:
sed qui permanet in vitam eternam. **Nec**
cessamus ab operando hoc cibo etiam
cum terrenis forte occupamur ope-
ribus aut obedientia dictante aut fra-
terne caritatis intuitu: quoniam dis-
similis nobis intentio est ab his quod
rurum laborem puturum esse prediximus.
Dissimili proinde radice inherens la-
bor similis non similiter habet peri-
re: quoniam radicatus est in ea quod nun-
quam perit eternitate. **Benique** si forte
non quidem illicita nec tamen impe-
diuntia sectantes. priori forsitan for-
nicatione relicta steterimus in con-
iugij castitate non capiētes quod de ce-
lebi vita datur nouimus esse consili-
um. sed a rapina et fraudibus abstinē-
tes licite propriis rebus uteremur. nec
tamen ad perfectam euangelicam
attingentes sic scriptum est. si vis esse
perfectus vade et vende omnia quod habes
veni sequere me etc. **Is** ipsi quante piete-
tis esset. si a tantis criminibus in quibus mis-
eri ex vobis inuoluti. solum in se responsum
mortis iudicium et de donatōis habent
datur esset vel inferiori aliquo respirare
gōdus. **Pro**digium etiam filius ad filiorum nū-
rum aspirare tiebat. beatum se reputas

si forte vel in mercenariorū numero
recipi mereret: minime tamē suffi-
cere potuit paterne pietati nisi tam
copiosā ei misericordiaz exhiberet: cui
posset et ipse qui nunq̃ a patre dis-
cellerat senior filius inuidere. Sic et
nos dilectissimi abundanter effusa
sup nos misericordia dei nostri de fi-
liis ire et diffidētie nō solū in electo-
rum recepit numerum: sed vocauit
ad collegiū pfectōz. Nam et si for-
te aliquorū negligētia ad pfectio-
nē nō affurgit ipsi viderint qd ex-
cusatōis possint afferre: qm̃ aposto-
licā omnes nos viraz pfecti sumus:
apostolicē pfectiōi nomina dedim⁹
vniuersi. **N**ō sane nō de ea glā san-
ctitatis dixerim. quā non sibi tantū
hōiū orbi suscipe meruerūt. si-
cut scriptū est: suscipiāt mōtes pa-
cem populo et colles iusticiam: s; de
eorū potius pfectione qua p omni-
b; petrus loquit̃ dicēs. Ecce nos re-
linquimus omnia et secuti sumus te
Sed iam oīmo mouet frēs mei qd
sibi velit. q̃ minus erga nos liberas-
lis nunc diuina clementia videt̃: vt
quib; tantastulit nō rogātib; non
desiderantib; imo et fortasse recusan-
tib; nūc orātib; obsecrantib; postu-
lantib; sepiissime imo otinū videat̃
multo minora negare. **Q**uid enim
putamus carissimi: abbreviata est
man⁹ dñi. an forte thesauri gratie
defecerunt? **Q**uid inquā putamus:
vtrū voluntas mutata sit. an immu-
tata facultas? Neueruz sane de deo
estimare licet: neutrū fas ē credē de
deo oīpotēti et immutabili maiestate
Quid sibi vult s; q̃ incessabilis orā-
tes obsecrātes postulātes nō exau-
dit: qd̃ tācā et tā gratuitā misericordiā
progauit? **N**ā si respōdeat qd̃ quod
apostolo paulo respōsū est sufficere

nobis gratiā dei plane omnino fal-
si: cū p eo q̃ maxime vniuersē orō-
nes obsecratōes nostre fiant ne ā-
bulemus in magnis aut in mirabili-
b; sup nos orātes nobis dare hūi-
litate quantā docet nō dico sanctos
s; monachos peccatores: obsecran-
tes patientiā nobis tribui. quanta
non dico in martirib; inuenta est s;
pfectiōi nostre necessaria est: postu-
lantes caritatē quantā non dico an-
gelis s; patrib; qui fuere homines
similes nobis passibiles. etiā et pec-
catores diuino munere collataz a-
gnouimus ex testimonio scripturaz.
Ve generatōi huic misere ab im-
pfectōe sua: cui sufficere videt̃ insuffi-
ciētia imo inopia tāta. **Q**uis enī ad
pfectōem illā quā scripture tradūt
vel aspirare videtur? **N**ō sine causā
sane cū sint nobis eadē cū patrib;
ouerfionis initia. dispar valde ouer-
fatōis profectus inuenitur. adeo
vt cum eos profecisse de die in diē
et cursū cōsumasse legamus: apud
nos magnus estimaret̃. si quis vel
ipsā ouerfionis sue primordia con-
seruaret. vt nō minus humilis. aut
timoratus: non minus sollicitus et
circūspectus: non minus feruēs spi-
ritu: non minus patiens. ac mansue-
tus in medio q̃ in initio videretur.
Quantos enim videmus quasi obli-
tos sui et peccatorū suorū dei q̃q̃
beneficioz eius immemores. sic nō
redimere sed amittere tempus: vt
de morib; et affectōib; suis vix vl-
tima apud ipsos mētio fiat? **Q**uid
istos aliud agere dixerim. qui secur-
ritates detractiones iactantie et im-
patientie verba non reputant. faci-
le cōtristāt proximos. imo spiritū
dei q̃ in eis ē pusilloz scābala pui-
pēdūt. ab increpatōez puolorū aut

negligētia qdā hōmītare vident.
aut iracūdie facibz inflāmanē ⁊ cū
his qsi gens que fecerit iusticiā ac
cedūt libere ad ecclesiāz. pfallūt cū
alijs. s; non spū neq; mente ordīs tē
pore nescio qis ineptias meditātur.
et ne ipso quidem tremēdo angelis
precipare verentē dñici corporis sa
crāmēto: quid inquam istos aliud
agere dixerit q̄ securos iam de grā
dñi fui. fiducialiter de ea quā lōgo
tpe pmeruerint familiaritate p̄fuz
mere: **N**ec nēpe est qd vulgari pū
bio dicit. **F**amiliaris dñs fatuū nu
trit seruū. **S**; vbi est dilectissimi qd
toties canitis: qm̄ aduena ego sum
apud te et pegrinus sicut omēs pa
tres mei. **D**eu deu nō inueniē q̄ re
beat et agat grās deo: nisi hic alie
nigena. **N**ōne decē mūdātū sunt. et
nouē vbi sūt. **A**emimistis credo v
ba saluatoris hoc esse: nouē illorum
ingratiudinē arguentis. **B**ene q;
tam orasse obsecraste postulaste le
gunē: qui leuauerūt vocē dicentes:
iesu fili dei miserere nobis. **S**ed de
fuit eis q̄rea quā adiecit ap̄ls gra
tiāz actio: qm̄ nec redierūt nec ege
rūt grās deo. **M**ultos q; videmus
vsq; hodie satis importune petētes
qd sibi deesse cognouerunt: s; pau
cos admodū nouimus qui dignas
sup̄ acceptis beneficijs grās ages
re videant. **N**ec replēnsibile qd in
stanter petim⁹: s; plane petitiōni ne
gat effectū q̄ inuenimur ingrati.
Et forte hoc etiā clemētia esse videt
ingratis negare qd postulāt: ne cō
tingat nobisvt tanto graui⁹ de in
gratitudine iudicemur: quāto ma
gis accumulatis beneficijs ingrati
p̄babimur extitisse. **E**rgo misericō
die res est in hac parte subtrahere mi
sericordiā: quē admodū ire ⁊ indig

gnatōnis misericōdiam exhibere eā sa
ne q̄ p̄ ap̄lētā ipse pater misericō
diarū loquit̄ dicēs: miseremur im
pio ⁊ nō discet facere iusticiā. **Q**uā
multos enim videmus et plangim⁹
Fratres. qui dūmodo maneat habi
tus ⁊ tonsura. salua sibi om̄ia arbi
trant̄: non cōsiderantes miseri. quē
admodū ingratiitudinis vermis in
teriora corrodens ob hoc tantū cor
ticē quē vident transforare dissimu
let ne forte recogitēt et erubescat
ipsaq; verecundia emittentē. **Q**ui
sic interdū nonnullis cōsumpta esse
interiora vniuersa p̄sumit. vt nō vi
deatur. ad ea q; que foris apparēt
venenatū pducere caput: nisi forte
quos videmus manifeste apostataz
re. adeo repente fieri pessimos arbi
tratur: ⁊ nō magis paulatim defe
cisse: cū comederint alieni robur eo
rū et nescierūt. **V**ides ergo non om
nibz pdesse q̄ a lepra secularis ouer
satōis cuius peccata manifesta sūt
emēdanē: sed nonnullis p̄ius in oc
culto ingratiitudinis vlcus oziri. qd
tanto periculosius sit. quāto interi
us. **E**t bene saluator hinc in euāge
lio nouem illos vbi sūt querit: quo
niam longe est a peccatoribz salus.
Sic enī ⁊ primū hoīem post peccatū
vbi sic interrogat ⁊ in iudicio nesci
re profitebitur operarios iniquita
tis. cum legamus in psalmo: quoni
am nouit dominus viam iustoz: et
iter impioz peribit. **N**ec sine caus
sa in nouenario inuenti sunt. qui nō
redeūt ad saluatores: in quo nimirū
numero q̄ternario q̄narius iungit̄:
et est nō bona mixtio corporee sen
sualitatis et euangelice traditiōis.
Quod tūc fieri solet: cū sic volum⁹
q̄tuor euāgelij obedire: vt quinq;
corpis sēsus parit̄ oblectare velim⁹

Felix autē samaritanus ille q̄ cog-
nouit se nihil habere q̄d non acce-
pisset: idcirco seruauit depositū: et
cum gratiarū actōe ad dñm est re-
uersus. **F**elix qui ad singula dona
gratie rebit ad eū. in q̄ est plenitu-
do omniū gratiarū: cui dñs nos pro
acceptis nō ingratos exhibemus
locū in nobis facim⁹ gratie: vt ma-
iora adhuc accipe mereamur. **O**mi-
nino enim sola nos a pfectu ouer-
satōis impedit ingratitudo nostra:
dum quodammodo amissum reputās
dato: q̄d ingratus accepit: cauet
sibi de cetero ne tāto plura amitte-
ret quāto plura offerret ingrato.
Felix p̄inde q̄ se alienigenā repu-
tans. etiam p̄ quibusq̄ minimis be-
neficijs. nō minimas refert grates:
gratuitū esse nō dubitās neq̄ disti-
mulans quod alieno impenditur et
ignoto. **N**os autē miseri et misera-
biles cū in initio adhuc alienos nos
estimam⁹ timorati satis deuoti et hu-
miles inuenimur. tā facile postmo-
dū obliuiscimur q̄d gratuitū sit q̄c-
quid accepimus et p̄sumētes nō be-
ne q̄si de familiaritate dei nequaq̄
aduertimus q̄d mereamur audire:
qm̄ inimici dñi domestici eius. **T**an-
to enim facilius nunc offendim⁹ eū.
quāto eo grauius que a nobis cō-
mittunt iudicanda nouerimus esse
cū legamus: qm̄ si inimicus maledi-
xisset miloi. sustinuissem⁹ etiā. **O**bs-
cro itaq̄ frēs mei humiliemur ma-
gis ac magis sub potenti manu dei:
et ab hoc tā maximo tam neq̄ssimo
vicio ingratitudinis lōge fieri stu-
deamus: vt tota deuotōe in grāru
actōe versantes. conciliemus nobis
grāz dei nostri q̄ sola p̄t saluare ani-
mas nrās. **N**ec verbo tantū vel lin-
gua. s̄ ope et veritate exhibeamus

nos gratos: q̄a gratiarū actōez ma-
gis q̄ dictōem a nobis exigīt da-
tor grāz dñs deus noster: q̄ est be-
nedictus in secula amen.

De eo q̄d in iob legit̄. in sex tribula-
tōibz liberabit te et cetera.

Ignū valde est et omnino
exigīt ratō equitatis: vt q̄
bz a cōstitutōe mūdi regnū parat̄
ip̄si etiā sese regno nō negligāt: ne
parato regno inueniant forsitā q̄
regnaturi fuerant imparati. **S**ic
enim legimus de cena quadā dicē-
te dño qm̄quidem cena parata est:
s̄ qui vocati erāt nō fuerūt digni.
Querim⁹ s̄ quemadmodū regno
parato parari debeant reges futu-
ri. **E**t si pie querimus: cum ap̄peta
vtiq̄ dicere nō audemus. **D**ñe quis
habitabit in tabernaculo tuo: aut
quis requiescet in mōte sancto tuo?
Qui ingrediē inquit sine macula.
Sed hec inquires p̄paratō soli cristo
uenire videt̄. **N**emo enim ceterorū
omniū mūdus a sorte. nec infans
cuius est vita vnus diei sup̄ terrā.
Itaq̄ solus intrabit. qui solus ag-
nus est sine macula: solus argui non
potuit de peccato: q̄d non ab eo fa-
ctum est nec in eo inuentum. **S**olus
plane pontifex meus. nec in patre
nec in matre otaminatus est vt lex
dicit: patrē q̄ppe s̄ deū: matrē q̄ s̄
virginē habens: vnde et solus ingre-
ditur sancta sanctorū. et nemo ascē-
dit in celū nisi qui descendit de celo
filius hominis qui est in celo. **Q**uid s̄
nos? **I**tane cōtinuo desperabimus?
Imo vero sperabimus: t̄s maxie.
Licet enim solus s̄ p̄fecte totus in-
bit et os non omnueē ex eo. nō sine
membris caput inueniē in regno: